

Мосіюк О.О.,

аспірант кафедри педагогіки, Житомирський державний університет імені Івана Франка.

ІННОВАЦІЙНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МАТЕМАТИКИ ЯК ОСНОВА ГОТОВНОСТІ ДО ІННОВАЦІЙНО- ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Постановка проблеми. Адаптація української освіти до сучасних світових реалій неможлива без активного залучення молодих спеціалістів, здатних на реалізацію інноваційних перетворень у цій галузі. Саме тому постає питання дослідження готовності майбутнього педагога-математика до інноваційно-дослідницької діяльності. Важливою умовою реалізації сучасних проектів у навчальному процесі як вищого навчального закладу, так і школи є інноваційність особистості. Розглянемо докладніше обрану дефініцію у співвідношенні із таким кардинальним поняттям як «готовність до інноваційно-дослідницької діяльності».

Аналіз досліджень та публікацій. Дослідження категорії «інноваційність особистості» безпосередньо пов'язують із вивченням інновацій та інноваційної діяльності. Так в економічній науці цим питанням присвятили свої роботи Й. Шумпентер, Р. Фостер, Б. Твісс, Б. Санто, П. Друкер. Психологічні аспекти інноваційної діяльності проаналізовані російським вченим С.Р. Яголевським. Серед українських вчених-психологів дослідження в цій царині проводять В.Й. Богалюк, Н.Г. Городецька, О.Є. Гуменюк.

У площині педагогічних інновацій дослідження проводили І.В. Гавриш, Л.І. Даниленко, І.М. Дичківська, В.В. Докучаєва, О.М. Малихіна, С.М. Ніколаєнко, В.М. Олексенко, І.П. Підласий, В.А. Сластьонін, О.І. Шапран та інші.

Розробкам питанню готовності до виконання певної діяльності, зокрема і творчої, надавали значну увагу М.І. Д'яченко, Л.А. Кандибович.

Виклад основного матеріалу. Термін «інноваційність» не можна вважати чітко окресленою в сучасній науці. Різні науковці пов'язували його зі спеціалізованими напрямками: «інноваційність економіки», «інноваційність організації», «інноваційність продукту», «інноваційність особистості» тощо. Тобто, вивчали їх сутність відповідно до озвученого перемету. В межах технократичного напрямку, зокрема, інноваційність означається як науково-

технічна новизна, яка сприймається суспільством завдяки вільному ринку [1].

На думку О.А. Леотьевої, під інноваційністю слід розуміти здатність будь-якої організації оновлюватися, проводити внутрішньо-організаційну перебудову [4, 108]. І.Д. Коротець вважає, що інноваційність визначає певну конфігурацію діяльності, що реалізується суб'єктом, який має всі необхідні параметри, ресурси та умови для отримання конкурентного продукту [3].

Ми ж поставили за мету провести ґрунтовні дослідження інноваційності особистості. А саме, здатності суб'єкта адаптуватися до світу, що постійно змінюється. У подальшому спиратимемося на наступне визначення цього терміну: «Інноваційність особистості – це здатність на когнітивному і, якщо необхідно, на поведінковому рівні забезпечити виникнення, сприймання, а також можливе доопрацювання і реалізацію нових ідей» [6].

У науковій літературі можна виділити три основні концепції щодо визначення інноваційності особистості: 1) інноваційність як здатність особистості, що дозволяє швидко сприймати нові технології; 2) інноваційність як здатність особистості першим взаємодіяти з інноваціями; 3) інноваційність як один із факторів, які підвищують можливості бути інноватором [6]. У той же час із високою долею ймовірності можна стверджувати, що задатки і здібності людини до інноваційної діяльності накладають свій відбиток на поведінку та професійну діяльність суб'єкта в різних ситуаціях.

На основі вже проаналізованого поняття «інноваційності особистості», доцільно розкрити питання готовності вчителя до інноваційно-дослідницької діяльності. Термін «готовність» у психолого-педагогічних науках найбільш чітко було опрацьовано білоруськими вченими М.І. Д'яченко та Л.А. Кандибовичем.

Відповідно їх визначенню, готовність до певного виду діяльності є цілеспрямованим вираженням особистості, яка включає переконання, погляди, ставлення, мотиви, почуття, вольові та інтелектуальні якості, знання, навички, вміння, установки, налаштованість на певну поведінку [2, 4]. Вони також конкретизують компоненти готовності до інноваційної діяльності, як-от: мотиваційний, орієнтаційний, емоційно-вольовий, а також – професійно-етичні якості та психофізіологічні аспекти.

На їх думку, готовність до діяльності складається з трьох основних блоків: сенсорна організація індивіда – показники, що відповідають біофізіологічним характеристикам суб'єкта такої діяльності; показники, що відповідають різноманітним умовам виконання трудової діяльності; набір непересічних властивостей, станів і процесів [2].

Більш узагальнений підхід до поняття «готовність» демонструє О.А. Масалова. Вона вважає, що інноваційна діяльність є видом творчої діяльності. Відповідно до такого підходу дослідниця визначає готовність до самостійної творчої діяльності – як розкриття учителем, за допомогою спеціально організованої професійної підготовки, своїх професійних можливостей й бажання їх упроваджувати у професійній діяльності [5].

Таким чином, тепер уже доцільно уточнити поняття «готовність до інноваційно-дослідницької діяльності». Під цією дефініцією розумітимемо систему поглядів, особистісних переконань, мотивів, вольових і розумових якостей, а також відповідних знань, умінь та навичок, необхідних для успішного здійснення інноваційно-дослідницької діяльності.

Із запропонованого нами означення прямо випливає, що важливою основою у справі готовності людини виконувати діяльність, пов'язану із впровадженням інновацій у навчальний процес, є інноваційність особистості. Адже, в чому ми певні, розвиток цієї якості людини закладає основи для сприймання, опрацювання та впровадження нових ідей і поглядів. У той же час різні фактори можуть як сприяти розвитку вказаної якості, так і її регресу. Співвідносність таких чинників є важливою задачею науково-педагогічних досліджень.

Висновки. Інноваційність особистості педагога є важливою науково-педагогічною категорією, яка потребує детального вивчення та аналізу її структури, оскільки обґрунтовані дослідження в цьому напрямі закладають основи готовності вчителя впроваджувати новітні ідеї та погляди у навчально-виховний процес освітнього закладу.

Список використаних джерел:

1. Дьяченко М. И. Психологические проблемы готовности к деятельности / М. И. Дьяченко, Л. А. Кандыбович. – Мн., Изд-во БГУ, 1976. – 176 с.
2. Леонтьева О.А. Внутренняя среда вуза: механизмы трансформации изменений внешней среды в идеологические инновации / О. А. Леонтьева // Современные наукоемкие технологии. – 2007. – № 12 – С. 107 – 110.
3. Яголковский С. Р. Психология инноваций: подходы, модели, процессы / С. Р. Яголковский. – М., ГУ ВШЭ. – 2011 г. – 272 с.